

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного навчання
Кафедра правознавства

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Міграційне право»
на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 7 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Право»
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Солдатенко Оксана Володимирівна
д.ю.н., професор,
професор кафедри правознавства

Контактний телефон	+38-050-662-35-03
Електронна адреса	sov@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00–17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Засвоєння студентами теоретичних знань щодо міграційного законодавства та набуття практичних навичок правового регулювання відповідних відносин з тим, щоб у разі необхідності забезпечити можливість реалізації громадянами України своїх прав, свобод та законних інтересів. Крім того, метою є підготовка висококваліфікованих фахівців із знанням загальних закономірностей виникнення, розвитку, призначення і функціонування міграційного права у міжнародному праві та національному праві окремих держав, взаємозв'язку з іншими галузями права і регулювання процесів переміщення населення та становлення цього права в Україні, а також порівняння з досвідом такого регулювання у міжнародному праві; ознайомленням з нормативно-правовою базою, що регулює правовий статус іноземців в Україні, гарантіями їх захисту; правилами в'їзду в Україну, виїзду з України, транзитного проїзду через Україну; особливостями в'їзду – виїзду на окремі частини території України; правового статусу осіб, які потребують захисту
Тривалість	4 кредити ЕКТС/120 годин (лекції 18 год., практичні заняття 14 год., самостійна робота 88 год.), 120 годин (лекції 10 год., практичні заняття 10 год., самостійна робота 100 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Методи навчання – викладення наукового і навчального мультимедійного матеріалу з основних розділів, тем навчальної дисципліни на лекційних заняттях в аудиторії; закріплення, систематизація та узагальнення теоретичних знань, що були отримані студентами під час лекційних занять, позааудиторного опрацювання рекомендованих джерел інформації та представлення результатів самостійної роботи в письмовій формі (навчальне (практичне) завдання, реферат (есе) за заданою проблематикою), на семінарських/практичних заняттях та під час проведення ділових ігор, диспутів, дебатів
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: залік (ПМК).
Базові знання	Наявність знань з теорії держави і права, конституційного права, адміністративного права.
Мова викладання	Українська.

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини (РН 2); застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (РН18); пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (РН 19); застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права (РН8); знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (РН 13); надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (РН22)	здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК2); здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11); цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи (СК 3); здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права (СК5); здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, 7 кримінальне і кримінальне процесуальне право. (СК 7); здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (СК16)

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Міграційні процеси в сучасному світі: загальна характеристика		
Тема 1. Міграція як глобальне загальносвітове суспільне явище	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Скласти схему: Міжнародні нормативно-правові акти та інші джерела з питань міграції. 2. Написати есе на тему: «Міжнародний досвід державного управління міграцією».
Тема 2. Управління міграційними процесами в Україні	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Скласти схему «Адміністративно-організаційна структура управління міграційними процесами в Україні». 2. Написати есе на тему: «Основні імміграційні течії на Україні».
Тема 3. Інститут громадянства у міграційному праві	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Підготувати презентації: Громадянство. Подвійне громадянство (біпатризм). Множинне громадянство. Закон України «Про громадянство України». Інші нормативно-правові акти про громадянство. 2. Скласти схеми: Принципи законодавства України про громадянств; Законодавство про громадянство України; Документи, що підтверджують громадянство України; Підстави набуття громадянства України; Підстави припинення громадянства України; Підстави для втрати громадянства України; Повноваження Комісії при Президентові України з питань громадянства
Тема 4. Інститут свободи пересування територією України людини та громадянина в міграційному праві	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Підготувати презентації: Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні»; Законодавчі обмеження свободи пересування територією України. 2. Скласти схеми: Законні підстави

		перебування на території України; Особливості реєстрації місця проживання бездомних осіб; Підстави для відмови в реєстрації або зняття з реєстрації місця проживання; Обмеження свободи пересування; Обмеження вільного вибору місця проживання.
Тема 5. Правовий статус іноземців в Україні	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Виписати, з вказанням конкретних норм законодавчих і нормативно-правових актів основні права, свободи та обов'язки іноземців. 2. Навести правову характеристику прав нелегального мігранта, їх гарантій.
Тема 6. Повноваження органів та підрозділів охорони державного кордону щодо примусового повернення осіб	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Оформити рішення про примусове повернення осіб. 2. Вказати перелік матеріалів справи про примусове повернення іноземців та осіб без громадянства за межі території України.
Тема 7. Повноваження органів та підрозділів охорони державного кордону щодо примусового видворення осіб	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Охарактеризувати основні способи ідентифікації невстановлених осіб. 2. Оформити рішення про поміщення іноземця чи особи без громадянства в ПТП. 3. Оформити позов про примусове видворення іноземців чи осіб без громадянства за межі території України.
Тема 8. Правила в'їзду в Україну, виїзду з України, транзитного проїзду через Україну	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Вказати письмово Порядок здійснення громадянами України права на виїзд з України і в'їзд в Україну. 2. Вказати письмово порядок виїзду за кордон військовослужбовців.
Модуль 2. Правове регулювання реадмісії, статусу біженців. Юридична відповідальність за порушення міграційного законодавства.		
Тема 9. Правове регулювання реадмісії	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Скласти таблицю «Міжнародні та національно-правові основи здійснення реадмісії». 2. Скласти запит на здійснення процедури реадмісії. 3. Ознайомитися з актом приймання-передавання осіб за процедурою реадмісії, письмово вказати основні його складові.
Тема 10. Правовий статус біженців	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Написати есе на тему «Визначення поняття “біженець” в національному законодавстві України». 2. Скласти схему «Умови, за яких особа не визнається біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту».
Тема 11. Юридична відповідальність за порушення міграційного законодавства	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Написати реферати на теми: «Діловодство у справах про адміністративні правопорушення»; «Контроль за станом дотримання законності під час оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення»; «Юридична відповідальність у міграційному праві»; «Специфіка юридичної відповідальності іноземців та осіб без громадянства»; «Види юридичної відповідальності та їх застосування до іноземців, а також до осіб без громадянства»; «Юридична відповідальність до юридичних осіб у міграційному праві України».
Тема 12. Внутрішньо переміщені особи	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи;	1. Скласти схеми «Повноваження Кабінету Міністрів України з питань забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;

	тестування.	«Повноваження центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». 2. Написати реферати за темами: «Гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»; «Забезпечення виборчих прав внутрішньо переміщених осіб».
Тема 13. Зовнішня трудова міграція громадян України. Працевлаштування за кордоном	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Написати есе на тему «Зовнішня трудова міграція громадян України: сучасний стан, проблеми, перспективи».
Тема 14. Міграційне право зарубіжних країн	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Написати есе на теми: «Правове регулювання міграційних процесів у США»; «Законодавство в імміграційній сфері Канади»; «Міграційне законодавство Австралії»; «Міграційне законодавство Європейського Союзу».

Інформаційні джерела

1. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України Про біженців. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 47. Ст. 250.
3. Закон України Про громадянство України. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 33 Ст. 442.
4. Міграційне право України : підручник / С.М. Гусаров, А.Т. Комзюк, О.Ю. Салманова та ін. Харків: Дім реклами, 2016. 296 с.
5. Грицай І. О., Тарасенко Ю. М. Міграційне право: Методичні рекомендації для самостійної та індивідуальної роботи / Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ. Дніпро, 2018. 104 с.
6. Михайлишин І. В., Трачук П. А. Міграційне право України: навч. посіб. / Держ. ВНЗ «Ужгород. Нац. ун-т». Ужгород: Патент, 2014. 350 с.
7. Наливайко Л. Р. Міграційне право [Текст] : навч. посібник / Л. Р. Наливайко, І. О. Грицай, К. В. Степаненко. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ : Хай-Тек Прес, 2016. 296 с.
8. Сопільник Р. Л. Міграційне право України : навч. посіб. / [Сопільник Р. Л. , Ковалів М. В. , Єсімов С. С. та ін.]. Львів : СПОЛОМ, 2023. 260 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

• Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

• Політика оцінювання здобувачів вищої освіти базується на Положенні про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>, Положенні про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf, Порядку ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>, Положенні про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf, Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися Кодексу честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf, Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

• Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

• Політика визнання результатів навчання визначена такими документами: Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf, Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf, Положення про порядок визнання

результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

- Політика вирішення конфліктних ситуацій: Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>, Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-apel-pidscontr.pdf>, уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii/>.
- Політика підтримки учасників освітнього процесу: Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>, Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>, Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii/>.
- Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1–8): обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті та виконання навчальних завдань (16 балів); тестування (28 балів); поточна модульна робота (5 балів)	49
Модуль 2 (теми 9–14): обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті та виконання навчальних завдань (18 балів); тестування (26 балів); поточна модульна робота (5 балів); реферати (2 бали)	51
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	2. Участь у конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	3. Участь у громадських волонтерських ініціативах, різних формах неформальної освіти, як то проходження визначеного онлайн курсу чи іншого елементу неформальної освіти, та/або інформальної освіти.	10-30
	4. Створення і демонстрація презентації для супроводу доповіді з питань для обговорення на семінарському занятті.	0-5
2. Науково-дослідна	1. Написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми	0-5
	2. Участь в наукових гуртках («Ін-Юре»)	5-20
	3. Участь в наукових студентських клубах («Феміда»)	5-20
	4. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	5. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	6. Підготовка публікації в наукових виданнях.	20
Разом		*

* Максимальна кількість додаткових балів для студента – 30.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням навчальної дисципліни